

ISKOLAPSZICHOLÓGUSI HÁZIREND

1. Szakmai titoktartás:

A pszichológiai foglalkozásokra vonatkozó elsődleges szabály a szakmai titoktartás a Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexének 7.1-es pontja értelmében, miszerint „*A pszichológus a tudomására jutott pszichológiai és személyes adatokat köteles bizalmasan kezelni, azokat csak az arra jogosulttal közölheti. Titoktartási kötelezettsége a klienssel való kapcsolatának lezárása után is fennáll.*” Egyedüli kivételt képezhetnek ezalól azon helyzetek, melyek során akár a kliens (pl. szuiciditás, családon belüli erőszak, bántalmazás, önsértés gondolata vagy ténye), akár más személy veszélyeztetettségéről tudomást szerez az iskolapszichológus. Ilyen speciális helyzetekben harmadik fél (pl. szülő, pedagógus, családsegítő, pedagógiai szakszolgálat, egyéb szakellátást biztosító intézmények) is bevonható a folyamatba, erről azonban mindig előre egyeztetek a diákkal.

2. Szülői beleegyezés:

A pszichológiai foglalkozásokhoz kiskorú kliens (18 éves kor alatt) esetén a felelős szülő, törvényes képviselő beleegyezése szükséges. Ennek megvalósulásához a hivatalos Szülői tájékoztató és beleegyező nyilatkozatot aláírt és kitöltött formátumban köteles elhozni a kliens a 2. alkalomra, vagy legkésőbb a 3. alkalomig. A szülő beleegyezése nélkül maximum 3 pszichológiai foglalkozás biztosítható a diák számára, amennyiben viszont a szülői beleegyezés eddig nem valósul meg, nem folytathatóak a foglalkozások, azaz a pszichológiai folyamat lezárul. Nagykorú kliens (18 éves kor felett) esetén a szülő beleegyezése nem szükséges, így a diák önállóan járul hozzá a pszichológiai folyamathoz. Attól függetlenül viszont, hogy a szülő beleegyezése nem feltétele a diákkal való pszichológiai foglalkozásoknak, indokolt esetben mégis bevonható a szülő a folyamatba.

3. Gyermekvédelmi jelzés:

Az iskolapszichológus (ahogy a pedagógus, védőnő, iskolaorvos, stb.) a Gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. törvény) alapján a gyermekvédelmi jelzőrendszer fontos tagja és rá is vonatkoznak a hivatalosan elfogadott gyermekvédelmi szabályok. A Gyvt. 6. § alapján a „*meghatározott intézmények és személyek kötelesek a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén*”. Ennek értelmében tehát, amennyiben az iskolapszichológus a diák családon belüli veszélyeztetettségét észleli, köteles megtenni a gyermekvédelmi jelzést az erre vonatkozó hivatalos szabályoknak megfelelően.

4. Kapcsolati határok:

A pszichológiai foglalkozások fontos kerete az alapvető emberi elfogadás és a biztonságos, komfortos közeg megteremtése a kliensek számára. A Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexének 2.1-es pontja értelmében: „*A pszichológus tiszteli az egyéni, kulturális és szerepkülönbségeket, és mindenkor tiszteletben tartja az emberi jogokat. Magatartása, tevékenysége mentes bármely, különösen valamely védett, tulajdonságon alapuló*

megkülönböztetéstől.” Az elfogadó közeg és a bizalmi kapcsolat feltételeinek megteremtése mellett fontos kiemelni a kapcsolat szakszerű kereteinek betartását. Ezen irányelvek a folyamatban résztvevő kliensre is vonatkoznak, miként a pszichológus is elvárhatja az általános etikai alapelveknek a betartását (emberi méltóság tisztelete, elkötelezettség és felelősség, feddhetetlenség, integritás, transzparencia, személyes adatok védelme, etikai alapelvek elfogadása és képviselése, stb.).

5. Kapcsolattartás:

A pszichológiai foglalkozásokról a Krétában megadott email-es elérhetőségen küldök minden hét elején, vagy legkésőbb a lehetőségeimhez mérten, minimum 24 órával az alkalom kezdete előtt a Gmail felületén értesítőt a diákoknak. Kérem emiatt a Krétában megadott vagy közösen egyeztetett email címnek a figyelését, ellenőrzését. Az email címes

elérhetőségemen kívül a szakmai Facebook oldalamon tudják a diákok tartani velem szükség esetén a kapcsolatot. A szakmai pszichológus Facebook oldalamat a megadott QR kód beolvasásával, illetve az alábbi linken lehet elérni:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61586279352087>

6. Kijelölt tanórák:

Az egyéni és kiscsoportos pszichológiai foglalkozásokat csakis az alábbi órátípusok egyikén lehet megtartani: osztályfőnöki óra, testnevelés óra vagy lyukasóra. Lyukasórának számít ebben az értelemben a tanítási órákon kívül eső munkaidő az 1. óra (07.50-08.35) és 7. óra (13.20-14.05) között. A kijelölt tanóráról csakis a szaktanár vagy osztályfőnök engedélyével lehet eljönni, közös előzetes egyeztetés alapján. Más órátípusról csak akkor lehet elkérni diákot, ha a Krétában igazoltan a tanóra látogatása alóli felmentése van. Szintén kivételt képeznek ezalól az akut helyzetek (pl. pánikroham, szuiciditás, vagy bármilyen lelki eredetű rosszullét).

7. Akut helyzetek:

A diák napközbeni pszichés állapotának romlása esetén joga van a krízisintervenciós pszichológiai ellátáshoz, mely bármely tanóráról felmentést biztosíthat. Akut helyzetnek számít például a hirtelen jött pánikroham, aktuális veszteségélmény, szuicid veszély, erős belső feszültség miatti akut segítségkérés, illetve akut indulat- vagy impulzus kezelési nehézség, melynél olyan jellegű a lelki szenvedésnyomás, hogy ellehetetleníti a diák tanórákon való részvételét. Indulat- vagy impulzus kezelési nehézség esetén csakis akkor biztosítható a pszichológiai ellátás, amennyiben a diák képes annyira átlátni a helyzetet, hogy konstruktívan, az etikai szabályok betartásával tudjon résztvenni a foglalkozáson. Akut helyzetekben a diák hiányzásáról az osztályfőnököt szükséges értesíteni, illetve ha a diák állapota nem mutat javulást, indokolt esetben a védőnővel és/vagy iskolaorvossal is egyeztetve felelős szülő bevonására és/vagy mentő kihívására kerülhet sor.

8. Külső személy bevonása:

A pszichológiai foglalkozások egyénileg vagy csoportokban tarthatóak. Az egyéni pszichológiai foglalkozásokon alapvetően kétszemélyes folyamatra szerződünk, így más személy bevonása csak akkor lehetséges, ha ez a szakmai munkára tekintettel indokoltnak minősül, illetve amennyiben erről előre közösen megállapodunk a klienssel. Ennek értelmében barát vagy barátnő, egyéb külső személy ad-hoc részvétele a foglalkozásokon

nem támogatott, adott esetben kontraindikált lehet a foglalkozás keretei és munkamódja miatt. Amennyiben mégis kísérettel jelenik meg a diák, a kísérő személyt felszólítom arra, hogy térjen vissza az adott időszámban tartott tanórájára. A továbbiakban való hiányzásáért, illetve az azért kapott megrovásért nem vállalom a felelősséget.

9. Kiscsoportos foglalkozások:

Kiscsoportos pszichológiai foglalkozásnak számítanak az olyan alkalmak, melyeknél a résztvevők száma 2 főtől legalább 6 főig terjed. A kiscsoportos foglalkozásokat az iskolai keretek miatt alapértelmezetten csakis osztályfőnöki órán vagy lyukasórán, tanítási órákon kívül eső munkaidőben lehet megtartani. Az ilyen fajta foglalkozásoknak három fontos szabálya van. Az első fontos szabály a bizalom, miszerint bármi, ami a csoporton belül elhangzik, fontos, hogy a csoporton belül is maradjon. A második fontos szabály a csoporton résztvevők egységes tisztelete, egymás gondolatainak és érzéseinek kollektív elfogadása, minősítésének hiánya. Végül, szintén fontos szabály az alapvető etikai normák betartása, illetve egymás érzéseinek és gondolatainak végighallgatása.

10. Indokolatlan megjelenés:

Azon helyzetekben, amennyiben valójában szakmailag nem minősül indokoltnak a diák tanóráról való hiányzása, azonban a diák mégis megjelenik nálam, a diákot felszólítom arra, hogy térjen vissza az adott időszámban tartott tanórájára. Amennyiben a diák nem hajlandó ezt megtenni, jelzek a problémáról a szaktanárának, osztályfőnökének is, így ennek megfelelően igazolatlan marad a tanóráról való hiányzása, késése.

11. Testnevelés felszerelés:

A testnevelés órára szánt felszerelést szeretném kérni, hogy minden alkalommal hozzák a diákok magukkal, amennyiben erről az óráról jönnek a pszichológiai foglalkozásra. Abban az esetben, ha közbejön egy akut eset, vissza kell küldennem a diákot a tanórára és az akut helyzetben lévő személyt kell ellátnom. Ennek értelmében a visszaküldést követően kapott testnevelés felszerelési hiányokért nem vállalok a továbbiakban felelősséget.

12. Ital- és ételfogyasztás:

A pszichológiai foglalkozások alatt tilos az ételfogyasztás. Az iskolapszichológusi irodában tartott ételek elsősorban a rosszulélttel küszködő diákok számára vannak fenntartva, csak ebben az esetben ajánlhatóak fel a foglalkozás során. A foglalkozásokon ellenben kulturált formában engedélyezett az italfogyasztás. Ez alól fontos kivételt képeznek az alkoholtartalmú szeszes italok, illetve a különféle energitalok.

13. Tiltott eszközök:

A pszichológiai foglalkozásokra szintén vonatkoznak az iskola házirendjében szereplő szabályok. A Házirend 14.1-es „Az iskolai fegyelem” című pontja alól idézve: *„A diákok nem hozhatnak be az iskolába olyan tárgyakat, állatokat, melyek a tanuláshoz nem szükségesek, amelyek mások testi épségét, egészségét veszélyeztethetik (vágó, szúró, eszközök, fegyverek minősülő tárgyak, szegecses karkötő stb.).”* Ennek értelmében a pszichológiai foglalkozásokra is tiltott a hasonló eszközöknek, tárgyaknak a behozása. Veszélyeztető körülmény esetén ezek a diákoktól elkobozhatóak, iskolaőrnek jelezhetőek.

14. Igazolatlan hiányzások:

A pszichológiai foglalkozásokon való részvétel előrelátható elmaradását kérem minden alkalommal legkésőbb 24 órával az alkalom előtt kell jelezni. Abban az esetben, ha ez nem tud megvalósulni, akkor kérem, hogy az elmaradt foglalkozást követő legkésőbbi 7 napon belül jelezzon vissza nekem a diák, szándékában áll-e még jönni a foglalkozásokra. Amennyiben mégsem jön el, illetve nem jelez vissza 7 napon belül sem, akkor fontos tudnia, hogy a megfelelő lezárás érdekében egy alternatív kommunikációs úton megpróbálom majd elérni őt (pl. emailben ismételt megkeresés, osztályfőnökön vagy szülőn keresztül felkeresés). Emellett, ha bármilyen olyan körülmény fennáll, amely veszélyeztetőnek minősül vagy további lépéseket indokol a részemről, akkor szakmai kötelességem részeként azt meg fogom tenni, függetlenül attól, hogy a diák kilépett-e vagy sem a folyamatból. Ezen intézkedésekről ismét igyekszem előzetesen a diákot tájékoztatni. A foglalkozásokról való 3 összegyűlt igazolatlan hiányzás után a diák végül kikerül az adatbázisomból, azaz átmenetileg lezárjuk vele a folyamatot. Ettől függetlenül később még ismét bejelentkezhet, viszont a lezárást követő 1 hónapig nem képez prioritást az ellátása.

15. Lemondások, módosítások:

A pszichológiai foglalkozás időpontjának 24 órán belüli lemondása esetén csakis akut esetben van időpont módosításra van lehetőség. Miként a foglalkozások előre betervezett munkaidőt képeznek, illetve alapjáraton a többszörös igényeknek megfelelően (pl. gyógypedagógiai fejlesztések, egyéb tanulmányi csoportok időpontjainak figyelembe vétele) állítom össze a heti órarendemet, így csak limitált számban tudok helyet biztosítani az egyes klienseknek. Amennyiben tehát egy alkalom bizonyos okokból kifolyólag meghiúsul, akkor az az alapértelmezett megállapodás, hogy a korábban egyeztetett következő alkalomra esik majd az elmaradt alkalmat követő foglalkozás. Ha viszont a saját beosztásomnak megfelelően meg tudom azt engedni, illetve szakmailag indokoltnak látom, akkor adott esetben pótolhatjuk az alkalmat, ez azonban kivételes esetnek számít. Kérem tehát ezeknek az irányelveknek a tiszteletben tartását.

16. Folyamat lezárása:

A pszichológiai foglalkozások egy előre meghatározott (kb. 8-10 alkalom) időkeretű folyamatnak minősülnek, melynek elején egy hipotetikus célkitűzéssel, meghatározott fókusszal dolgozunk. Ezen időkeret átlépése vagy a fókusz változása esetén három lehetőség merülhet fel a folyamattal kapcsolatban. Az egyik opció, hogy a fókusz áthelyeződik az eredetileg kijelölt problémakörrel egy másikra, így az addig megkezdett foglalkozások új irányt vesznek és folytatódnak egy új célkitűzéssel. A második lehetőség, hogy a folyamat valamely pontján olyan fajta veszélyeztettség, diszfunkció, deviancia merül fel, amely miatt a klienst szakmai megfontolás alapján delegálni kell (lásd: 16 pont). A harmadik opció, hogy a meghatározott időkeret végéhez értével javulni látszik a kliens állapota és csökken a fókuszba helyezett problémával kapcsolatos szenvedésnyomás. Ilyen esetben véglegesen vagy átmenetileg is lezárható a pszichológiai folyamat. Átmeneti lezárás esetén szünetet hagyunk a folyamatban és megállapodunk egy olyan időpontban (pl. 1-2 hónap múlva), melynél újból felvehetjük a konzultációs fonalat. A végleges lezáráshoz azonban nagyon fontos az elköszönő alkalom, hogy megtartsuk a foglalkozás kereteit. Szintén lezáró alkalmat igényelhet, amennyiben a kliens motivátlanság miatt lép ki a folyamatból, erre azonban külön szabályok vonatkoznak (lásd: 11. pont).

17. Párhuzamos szakellátás:

Abban az esetben, amennyiben a kliens már egy másik intézményben részesül pszichológiai vagy pszichiátriai ellátásban, nem biztosítható számára párhuzamosan az iskolán belül is pszichológiai megsegítés. Ennek elsődleges oka, hogy a párhuzamos szakellátás kontraindikáltnak bizonyul, miként egy megkezdett folyamatba belezavarhat az, hogyha egy másik szakemberrel is elindul a kapcsolatépítés és az információmegosztás. Amennyiben a klienssel viszont bizonyos okokból kifolyólag megszakad egy másik ellátási helyen az addig megkezdett folyamat, akkor csakis a megfelelő ellátásba jutás, átirányítás megvalósulása íg tartható meg az iskolapszichológusi keretekben.

18. Delegálás, továbbküldés:

A pszichológiai folyamat során felmerülő valamilyen veszélyeztettség, pszichológiai diszfunkció, vagy deviancia (pl. szuiciditás, önsértés, bántalmazás, pszichopatológia) kapcsán szakmailag indokolt módon továbbítom a diákot a pedagógiai szakszolgálathoz, vagy más szakellátást (pl. pszichológiai vagy pszichiátriai ellátást) biztosító állami (vagy adott esetben) magán fenntartású intézményhez. A továbbküldés folyamatának lebonyolítása érdekében kiskorú diák esetén felelős szülővel való konzultáció útján is történik a delegálás. Nagykorú diák esetén a további intézményekkel való kapcsolatfelvétel a diák feladata, szükség esetén azonban ebben a diák segítséget kaphat. A diák további pszichés ellátása tehát külső intézményben valósul meg, az iskolán belüli ellátás lezárásával. A kliens számára ezesetben iskolapszichológusi párhuzamos ellátás nem biztosítható (lásd: 17. pont), ugyanakkor, ha delegálás merül fel, akkor a két ellátás közötti átmeneti időszakban a diák további támogatást kaphat a megfelelő ellátás megvalósulása érdekében. Az ellátó szakember és az iskolapszichológus a delegálást követően, indokolt esetben kapcsolatot tarthat, mely a kliens felé transzparens formában valósul meg. Továbbá, az iskolapszichológusi konzultáció újranyitható abban az esetben, ha kifejezetten az iskolához köthető probléma merül fel a diáknál.